Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ W CZĘSTOCHOWIE

„Akcja Katolicka jest udziałem świeckich w apostolstwie hierarchicznem Kościoła Katolickiego dla obrony zasad religijnych i moralnych, oraz dla rozwoju zdrowej i pożytecznej akcji społecznej pod kierownictwem hierarchji kościelnej — niezależnie i ponad wszystkie partje polityczne — celem odnowienia życia katolickiego w rodzinie i społeczeństwie." PIUS XI.

CZĘSTOCHOWA, UL. NAJŚW. MARJI PANNY Nr. 64

Rok I. Grudzień 1934. Nr. 12.

SPIS RZECZY.

Do wszystkich prenumeratorów „Czynu Katol."

Zbliża się koniec roku, koniec pierwszego roku wydawnictwa, które potrafiło oddać nie małe usługi oddziałom.

Czas pomyśleć o uregulowaniu prenumeraty za ubiegły okres. Jeżeli nadal wydawnictwo ma spełniać poważne zadania jednoczenia wysiłków Stowarzyszeń A. K. — musimy się oprzeć na silnej podstawie materjalnej.

Skarbniku — Skarbniczko! Pamiętajcie o wpłaceniu zaległej prenumeraty!

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ

Abonament roczny **3 zł.** z przesyłką	**CZĘSTOCHOWA** ul. Najśw. Marji Panny 64	P. K. O. Nr. 68.960 Telefon Nr. 17-10.
Rok I.	**Grudzień 1934**	**Nr. 12.**

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSTUS!

DIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOL.

PRACUJMY WEDŁUG PROGRAMU!

Największem niedomaganiem, jakie dostrzec można w pracach naszych organizacyj katolickich — to niewątpliwie bezprogramowość brak stałej wytycznej, która byłaby realizowana wytrwale w długim nieraz szeregu całorocznych wysiłków. Ta bezprogramowość tak dalece okazuje się szkodliwą dla najlepszych nawet skądinąd poczynań, że zaryzykować można twierdzenie, iż ponad nią niema większego wroga w naszej działalności.

Bo i cóż z tego, że w organizacjach naszych nie brak dobre woli, gdy nie wie ona, w którą stronę ma się skierować? Cóż z tego, że nie brak twórczego z natury zapału, gdy nie widzi on przed sobą pola do pracy. I co przyjdzie z najlepszych nawet pomysłów, gdy nie będą ono związane ze sobą i nie będą uwzględniać najbardziej zasadniczego dla nich momentu?

Odbywane choćby i najczęściej zebrania, głoszone przez przygodnych, często w ostatniej dopiero chwili zaproszonych prelegentów referaty, głośne i ożywione nad niemi dyskusje, jakieś niejasne uchwały — to jeszcze nie praca solidna.

Do budowy poważnego gmachu nie bierze się przygodnych kierowników, ani będącego pod ręka materjału, ale zarówno jednych jak i drugich szuka się i dobiera troskliwie, zważając pilnie na wymagane kwalifikacje. One bowiem są często, jeśli nie zawsze, rękojmią trwałości dzieła.

A gdy się już zacznie budowę — to buduje się zawsze według nakreślonego i zatwierdzonego przez odpowiednie instancje planu. I tak dalece jest to regułą w budownictwie, że daremnie szukać możnaby budowniczego, któryby odważył się postępować inaczej, to jest obmyślał dopiero plan po zaczęciu robót, albo zgoła nie myślał o nim wcale.

Jakiej wartości będzie wznoszona w tych warunkach budowa — nie trudno jest domyśleć się tego. W każdym razie ryzykowną byłoby rzeczą wróżyć jej długi żywot.

Gdy tak się rzeczy mają w odniesieniu do zimnych głazów — dziwić się trzeba tym wszystkim, którzy o wiele mniej uwagi uznają za stosowne poświęcić bardziej odpowiedzialnej budowli, jaką jest organizacja i jej działalność. Taka organizacja z reguły nie może być silną, ani jej praca owocną. Będzie to raczej wiecznie chory i słaby organizm, na podtrzymanie którego egzystencji pójdą wszystkie wysiłki, mogące z powodzeniem zwrócić się w inną, ważniejszą stronę.

To winniśmy sobie dobrze uświadomić, zwłaszcza teraz, gdy stoimy przed progiem nowego roku pracy. Organizacje nasze muszą poczuć mocny grunt pod nogami, a praca ich musi zyskać silny szkielet, gdyż inaczej będzie w dużej mierze daremną.

Kto powołany jest do wytyczania dróg i do tworzenia planów całorocznej działalności? Jeżeli chodzi o Polskę — to czyni to dla całego kraju Dostojny Episkopat Polski, przekazując przez swą Komisję Naczelnemu Instytutowi hasło, mające być realizowane we wszystkich zrzeszeniach A.K. w Polsce. Znane hasła, rozlegające się szczególnie silnie w okresie święta Chrystusa Króla są niczem innem, jak ogólnie nakreślonym programem, obowiązującym organizacje Akcji Katolickiej, a wytyczonym przez Episkopat. Jest to, krótko mówiąc, najogólniej wyrażony *program krajowy dla A. K.*

Ale obok potrzeb aktualnych w całym kraju mogą też istnieć potrzeby pewnej jego części, objętej granicami jednej czy kilku diecezyj. I te właśnie potrzeby uwzględnia *program diecezjalny*, nadany stowarzyszeniom powagą biskupa — ordynarjusza. Program ten zazwyczaj zawiera bardziej szczegółowe sprawy, a jako więcej zbliżony do miejscowych warunków — jest też bardziej uchwytny, choć nieraz również trudny w wykonaniu.

Inny wreszcie rodzaj programu tworzyć może najmniejszy teren, na którym dokonuje się działalność A.K. to jest parafja. I to będzie *program parafjalny A. K.* Uwzględniał on będzie te specjalne i charakterystyczne potrzeby parafji, o których trudno mówić tak w programie krajowym jak diecezjalnym, bo dopiero bliższe zetknięcie się z niemi wskaże zarówno na ich ważność, jak i na sposób ich uwzględniania. Cechą wspólną tych programów jest to, że tworzy je akcja t. zw. ogólna t. j. N.I.A.K., D.I.A.K. i P.A.K. z tych instytucyj rozchodzą się dopiero wskazania do akcji t. zw. specjalnej, czyli do czterech zasadniczych kolumn A.K. z ich wewnętrzną organizacją.

Podkreślamy ten fakt, żeby wskazać na udział, jaki P.A.K. mieć może i powinna w tworzeniu programu parafjalnego. I jakkolwiek P.A.K., a ściśle mówiąc Zarząd P.A.K. nie jest organizacyjną władzą dla istniejących w parafji oddziałów stowarzyszeń — to jednak na jego terenie powinna się koncentrować wspólna wszystkich oddziałów

działalność, zwłaszcza ta, która ma na celu ogólne i wspólne dla wszystkich dobro.

Stąd nie małą troską i poważnem zagadnieniem dla Zarządu P.A.K. powinno się stać ułożenie takiego programu, któryby spełniał w całości wyżej podane warunki. Miesiąc grudzień, poprzedzający nowy rok pracy jest bodaj najodpowiedniejszą porą do sformowania w ogólnych jeszcze zarysach programu parafjalnego. Mówimy tu „w ogólnych zarysach”, bo trudno z góry przewidzieć wszystkie możliwości, jakie mogą zajść, a z któremi jednak trzeba się będzie liczyć w ciągu roku pracy.

Na jaki okres układać program pracy? Powinno tu być ogólną zasadą, że im bliższy okres pracy przed nami, tem i program powinien być dokładniejszy, bardziej szczegółowy.

Zarządom P.A.K. poleca się przynajmniej program roczny. Inaczej mówiąc obowiązany jest Zarząd P.A.K. przewidzieć i uwzględnić w całorocznej pracy te potrzeby, które z pewnych względów wymagają dłużej trwających wysiłków. Bliżej już i bardziej szczegółowo nakreślić program kwartalny. a następnie miesięczny.

W ten sposób, mając na uwadze pracę zasadniczą do wykonania w ciągu najbliższego roku, a uświadamiając sobie lepiej zadania na zaczynający się kwartał, łatwo też nam będzie tworzyć szczegółowe i co więcej wartościowe programy miesięczne, bez oglądania się bezradnie w stronę swoich władz organizacyjnych.

To nastawienie się na dalszą metę jest rzeczą niezmiernie ważną i dlatego z całej siły polecamy je, w tem przekonaniu, że ono nie pozwoli skostnieć organizacji, ani też nie zabije jej inicjatywy.

Co należy uwzględniać w programach? W encyklice „Il fermo proposito” z dn. 11. VI. 1905 mówi Pius X: „Niezmierzone jest pole działalności Akcji Katolickiej; nie wyklucza ona niczego, co w jakikolwiek sposób bezpośredni czy pośredni należy do Boskiego posłannictwa Kościoła”. Jak z tych słów widać nie jest się zbyt skrępowanym w układaniu programów pracy. Zadań odpowiadających wskazanemu wyżej warunkowi znajdzie się zawsze wiele.

W praktyce zwykło się pracę dzielić na pewne działy i według tych działów układa się też często programy. Najczęściej wyróżnia się trzy działy:
I — dział organizacyjny
II — „ religijny
III — „ ideowy.

Ad I. Do tego działu należeć będzie wszystko, co ma na celu utrzymywanie wewnętrznej łączności i form niezbędnych do rozwoju organizacyj. Wymienić tu trzeba inicjatywę i współdziałanie P. A. K. przy tworzeniu brakujących członów A. K. w parafji, czyli oddziałów, oraz innych stowarzyszeń, organizowanie kursów instrukcyjnych, imprez, zbiórek i t. p. zadania wyszczególnione w art. 6 punkt 5 nowych statutów A. K.

Ad. II. Dział religijny obejmuje działalność mającą na celu wewnętrzne wyrobienie członków i zaprawienie ich do czynnego apostolstwa. Zaliczyć tu więc trzeba działalność sekcyj wykształcenia religijnego, odczyty z tego zakresu dla członków, rekolekcje i inne praktyki religijne, procesje, pielgrzymki, nabożeństwa i t. p.

Ad III. Dział ideowy — to znów działalność wchodząca w zakres czynnego apostolstwa. Wyróżnić tu można pewne szczególne dziedziny tej działalności, jak: kulturalno-oświatowa, społeczno charytatywna, propagandowa i t. d.

Trudno tu wymienić wszystkie działy tej obszernej pracy. Wskazaliśmy tylko najważniejsze, aby one były zasadniczym szkieletem przy układaniu programu. Resztę dopowiedzą dobrze poznane statuty i własna orjentacja w otaczającym nas świecie zjawisk. Nauczmy się przedewszystkiem cenić wartość programu, a przyzwyczajenie do pracy według planu pozwoli nam również dojść do doskonałości w jego układaniu.

W sprawie przestrzegania przepisów prawnych.

Na skutek pisma, jakie otrzymał w odpisie do wykonania Diec. Instytut A.K. z Kurji Biskupiej w Częstochowie — skierowane zostały ze strony tegoż Instytutu pod adresem Zarządów Katolickich Stowarzyszeń w Diecezji, pod datą 10 listopada, listy następującej treści:

Do Zarządów Katolickich Stowarzyszeń
Mężów, Kobiet, Młodzieży Męskiej i Żeńskiej Diec. Częstochowskiej
w Częstochowie.

Wojewoda Kielecki pismem z dnia 3 listopada 1934 r. Nr. B P.S. 1/5/34 powiadomił J. E. Ks. Biskupa w Częstochowie, że niektóre Stowarzyszenia służące katolickim celom religijnym i wyznaniowym powołują do składu zarządu swych oddziałów osoby, nie posiadające zdolności do działań prawnych, wbrew wyraźnemu w tym względzie przepisowi, zawartemu w art. 2, ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. w prawie o stowarzyszeniach.

Zaznacza w piśmie P. Wojewoda, że bezpośrednie władze nadzorcze (Starostowie) nie mogą przyjmować do wiadomości zawiadomień o takim składzie zarządu, do którego wchodzą osoby nieposiające zdolności do działań prawnych, co w konsekwencji spowodować może zawieszenie działalności poszczególnych stowarzyszeń i ich oddziałów, oraz ich rozwiązanie.

W wykonaniu pisma Pana Wojewody, z polecenia Kurji Biskupiej, Diec. Instytut Akcji Katolickiej przypomina artykuł 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczyp spol tej z dnia 27 X 1932 r. Prawa o stowarzyszeniach: „Obywatele polscy mają prawo łączyć się w stowarzy-

szeniach, których cele, ustrój i działalność nie sprzeciwiają się prawu i nie zagrażają bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu. Uprawnienie to służy osobom w wieku lat 18, o ile przepisy poniższe nie przewidują wyjątków.

Występować w charakterze założycieli, jak również wchodzić w skład zarządu stowarzyszenia mogą tylko osoby zdolne do działań prawnych. Młodzież szkolna z wyjątkiem młodzieży szkół wyższych, nie może należeć do stowarzyszeń. Młodzież nie szkolna w wieku od lat 14 do 18 może za zgodą swych prawnych opiekunów należeć do stowarzyszeń, nie biorąc jednak udziału w głosowaniu uchwał i nie korzystając z uprawnień wyborczych".

W związku z powyższemi przepisami zechcą Sekretarjaty Generalne Katolickich Stowarzyszeń Mężów, Kobiet, Młodzieży Męskiej i Żeńskiej udzielić swym oddziałom odpowiednich instrukcyj, jak również przy rejestrowaniu oddziałów będą same ściśle i bezwzględnie przestrzegać i zachowywać postanowienia zawarte w prawie o Stowarzyszeniach.

Ks. J. Sobczyński
Dyrektor Diec. I. A. K.

W sprawie walki z analfabetyzmem.

Przed kilku tygodniami Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej zwrócił się do Diec. Instytutu Akcji Katolickiej w Częstochowie z propozycją wzięcia przez Instytut udziału w organizowanej w kraju walce z analfabetyzmem książkowym.

Na propozycję powyższą Diecezjalny Instytut odpowiedział przychylnie, przyrzekając przesłać skolei propozycję stowarzyszeniom diecezjalnym, co też nastąpiło.

Zawiadamiając o tem Zarządy A. K., komunikując im zarazem, że do akcji odniósł się życzliwie Naczelny Instytut A. K. w Polsce oraz Związki ogólnokrajowe — zwracamy uwagę, że odtąd po wszelkie wskazówki związane z tą sprawą oddziały zwracać się powinny do swych stowarzyszeń, które udzielać będą wyczerpujących instrukcyj.

Nie wchodząc w zakres kompetencji stowarzyszeń ze swej strony wyjaśniamy, że likwidacja analfabetyzmu książkowego ma się odbywać drogą nauczania jednostkowego w myśl hasła: „każdy światły Polak — żołnierzem oświatowym; umiejący czytać — uczy jednego analfabetę".

W tym celu należy wyszukiwać analfabetów i przy pomocy wydanych przez Polską Macierz Szkolną podręczników — uczyć ich czytania.

Dla wiadomości osób dobrej woli podajemy, że wydany specjalny podręcznik p. t. „Nauka czytania — pomoc dla osoby uczącej czytać analfabetę" nabywać można po cenie kosztu t.j. po 20 gr. za egzemplarz w Księgarni Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie przy ul. Jasnej 17, codziennie od godz. 9 — 17-ej.

O stosunek Kat. Związku Polek do A. K.

Na zapytanie Kat. Związku Polek, na jakich warunkach Związki te uczestniczyćby mogły w pracach A. K. nie wyzbywając się swej organizacji odpowiadamy, że sprawę tę rozstrzygnie Najdostojniejszy Arcypasterz po swym powrocie z Ameryki. Do czasu tego orzeczenia członkinie K. Zw. Polek pracować mogą w A. K. jako jednostki prywatne, nie zaś jako organizacja.

W sprawie prenumeraty „Ruchu Katolickiego".

Naczelny Instytut A. K. w komunikacie do D. I. A. K. stwierdza bardzo nikłą ilość prenumerowanych przez większość diecezyj egzemplarzy „Ruchu Katolickiego", głównego organu A.K. w Polsce.

W związku z tem zachęcamy zwłaszcza większe parafje, do poparcia pożytecznego wydawnictwa na drodze prenumeraty, jak również parafje zalegające z opłatą do jak najrychlejszego uregulowania należności, co należy już do obowiązku sprawiedliwości.

Według uchwały Episkopatu z dnia 29..V.1929 r. każda diecezja winna prenumerować „Ruch" w ilości odpowiadającej przynajmniej połowie liczby parafij. Stan ten przedstawia się znacznie gorzej, ze szkodą tak dla wydawnictwa, jak i dla organizacyj A. K.

Nowe wydawnictwa.

Ukazały się w zbiorowem wydaniu *Statut i Regulaminy dla Stowarzyszeń A.K.*, obejmujące obok znanych już statutów dla akcji specjalnej także regulamin okręgów, oraz ogłoszony niedawno regulamin obrad. Cena zbiorowego wydania 1 złoty. Do nabycia w składnicy D.I.A.K.

Jako dalsze tomy wydawnictwa p.t. „Kultura Katolicka" ukazały się ostatnio dwie książki pióra S. M. Renaty, zawierające pięknie napisane i ciekawie ujęte szkice liturgiczne, a mianowicie tom II p.t. *„Sentire cum Ecclesia"*, oraz t. IV p.t. „Liturgja a sztuka". Cena II tomu wynosi 5 zł. a tomu IV, obejmującego 212 stron 4 zł.

Obie książki są godne polecenia tak Przew. Duchowieństwu, jako materjał kaznodziejski, jak i osobom świeckim.

„Oświata w dziejach Kościoła", nap. ks. dr. A. Kukuruziński, wyd. D.I.A.K. w Łucku, małego formatu stron 75, cena 25 gr.

Niezwykle ciekawa książeczka, aktualna ze względu na ataki przeciw Kościołowi, oddać może duże usługi jako obfity, ciekawy i przejrzysty materjał do referatów.

„Orlim szlakim" sztuka sceniczna napisana wierszem przez F. Juszczyka na role męskie i kobiece. Format 14x20, zawiera 50 stron druku, cena 1.50 zł. Nadaje się dla K.S. Młodzieży męskiej jak i żeńskiej. Pojedyńcze egzemplarze nabywać można u autora, Przemyśl, ul. Katedralna 3.

O udział uczestników kursów instrukcyjnych w Zarządach Paraf. Akcyj Katolickich.

Zgodnie z intencją organizatorów kursów instrukcyjnych A.K. w Częstochowie — uczestnicy tych kursów powinni wchodzić do Zarządów P.A.K. i w nich pracować.

Jeśli dotąd nie są członkami Zarządów P.A.K. — Przew. Ks. Ks. Asystenci Kościelni postawią tym Zarządom wniosek o ich przyjęcie w myśl § 3 p. C. Regulaminu P.A.K.

Zebranie Zarządu Parafjalnej Akcji Katolickiej w miesiącu **grudniu.**

1. **Najbliższe zadania.** Omówić wspólną działalność w listopadzie. Zapoznać się z wydanym świeżo regulaminem obrad. Sprawdzić doraźnie zachowanie postulatów zawartych w artykule p. t. „W sprawie przestrzegania przepisów prawnych". Omówić akcję zwalczania analfabetyzmu, Ustalić program pracy na miesiąc grudzień, biorąc pod uwagę wskazówki podane niżej.

2. **Uroczystość Bożego Narodzenia.** Wzorem lat ubiegłych zorganizować wspólny opłatek dla członków A. K. O ile to będzie możliwe i potrzebne urządzić podobną uroczystość dla biednych w parafji.

3. **Program Pracy.** Zapoznać się z artykułem wstępnym niniejszego numeru „Czynu Katol." i według zawartych w nim wskzówek ułożyć program pracy na rok 1935, a w szczególności na najbliższy kwartał i miesiąc. Kopje tego parafjalnego programu wręczyć przedstawicielom wszystkich organizacyj A. K., zasiadającym w Zarządzie P.A.K. Od stycznia przystąpić już do pracy według ułożonego programu. Przypominamy przytem brzmienie § 9 Regulaminu P. A. K., według którego „na większe występy i akcje publiczne o ogólnym charakterze i na sprawy dotyczące całej Diecezji powinien Zarząd uzyskać uprzednią zgodę Diec. Instytutu A. K."

Poleca się tak przed układaniem programu jak i sprawozdania zapoznać się wpierw dobrze z Regulaminem P.A.K.

4. **Sprawozdania.** Zgodnie z § 8 Regulaminu P. A. K. Zarząd „z początkiem roku kalendarzowego przesyła D.I.A.K. piśmienne sprawozdanie finansowe za rok ubiegły, oraz preliminarz na rok bieżący. Termin nadsyłania sprawozdań określamy do 1 lutego 1935 r.

„Parafje stanąć muszą na stanowisku pierwotnych gmin chrześcijańskich. Muszą być ogniskami pełnego życia religijnego. Muszą wyczuwać tchnienie Boże jako własne życie".

Z listu pasterskiego J. Em. Ks. Kardynała Prymasa.

Z kursów instrukcyjnych w Częstochwie.

Jak już donosiliśmy, odbyły się w Częstochowie w miesiącu listopadzie dwa wielkie ośmiodniowe kursy instrukcyjne dla przodowników A. K., zorganizowane przez Diecezjalny Instytut A K., przy materjalnem poparciu Najdostojniejszego Arcypasterza.

Celem tych kursów było przygotowanie w Diecezji zastępu ludzi, tak z pośród mężczyzn jak i kobiet, którzyby mogli w parafjach podjąć na szerszą skalę pracę organizacyjną przy boku Asystentów kościelnych, bądź to jako kierownicy Parafjalnej Akcji Katolickiej, bądź też jako kierownicy poszczególnych stowarzyszeń katolickich.

O potrzebie zorganizowania takiego kursu świadczy najlepiej znaczna liczba uczestników, wynosząca w sumie 118 osób, w czem mężczyzn było 77, a kobiet 41. Zaznaczyć przytem trzeba, że liczbę tę otrzymało się po odrzuceniu dużej ilości zgłoszeń, które nie mogły być uwzględnione tak z powodu przeszkód natury technicznej jak i materjalnej. Gdyby nie one — kurs przybrałby znacznie większe rozmiary. I to jest również świadectwem zainteresowania, jakie panuje odnośnie do zagadnień A. K.

Podejmując się tak wielkiej imprezy — Diecezjalny Instytut uczynił z swej strony wszystko, aby uczestnikom kursu dać maksimum wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu A. K., zapewniając im równocześnie w czasie ich ośmiodniowego pobytu w Domu Rekolekcyjnym tak pewne wygody jak i rozrywki, zabezpieczające przed przemęczeniem wytężoną pracą.

Jeśli chodzi o stronę programową kursów — to składały się na nią trzydniowe rekolekcje zamknięte oraz pięć dni wykładów.

Rekolekcje dla uczestników przeprowadził w trzech grupach (dwie grupy dla mężczyzn i jedna dla kobiet) ks. Prałat dr. A. Sobczyński, Dyrektor A.K. w Kielcach. Jako przygotowanie do kursu rekolekcje uwzględniały między innemi zagadnieniami również podstawy dogmatyczne A K. i z tej racji stanowiły doskonałe podłoże religijne dla następujących potem wykładów.

Wykłady same rozpoczynały się bezpośrednio po zakończeniu rekolekcyj. Program ich przedstawia się jak następuje:

I Wykład — Akcja Katolicka ogólna i specjalna. (swieccy w A K) — *ks. dr. A. Sobczyński.*

II — Podstawy prawne A K. (A.K. z nakazu Ojca św. i biskupów) — *ks. dr. A. Sobczyński.*

III — Statuty A.K. (wyjaśnienia) — *ks. Mgr. Z. Lipa.*

IV — Regulamin P.A.K. na terenie parafji i w stosunku do diecezji — *ks. dyr. J. Sobczyński.*

V — A. K. a organizacje religijno-kościelne — *ks. St. Gałązka.*

VI — Akcja Kat. a organizacje świeckie — *ks. Pr. A. Zimniak.*

VII — Program pracy krajowy, diecezjalny, parafjalny — *ks. Dyr. J. Sobczyński.*
VIII — Kolumny A.K. i ich regulaminy — *ks. Mgr. Z. Lipa.*
IX — Metody propagandy A.K. — *p. J. Bartzowna, jen. Sekr. K. S. K.*
X — Prasa a A. K. — *ks. Red. W. Mondry.*
XI — Dobroczynna działalność A. K. — *ks. St. Bilski, z Grodźca.*
XII — Organizacja uroczystości religijnych, dobroczynnych it.d. — *ks. St. Bilski.*
XIII — Działalność A K. religjna — *ks. St. Gałązka.*
XIV — Działalność A K. oświatowa i ekonomiczna — *ks. Red. W. Mondry.*
XV — Biurowość oddziałów — *p. dyr. Nowicki.*
XVI — Regulaminy zebrań; jak prowadzić zebrania — *ks. St. Gałązka.*

Oprócz wskazanych wyżej referatów odbywały się po południu generalne dyskusje, w których uzupełniano wiadomości przez szczegółowe odpowiedzi prelegentow na zadawane w dużej liczbie pytania. Pytania te odsłaniały w dużej mierze warunki pracy w różnych stronach jak i osiągnięte rezultaty, świadcząc ogółowi uczestników kursu duże nieraz korzyści.

Wymienić wreszcie należy i pożyteczną dziedzinę urozmaiceń w postaci t. zw. „wieczoru humoru", podczas pierwszej serji oraz zapoznanie się z aparatem filmowym Pathe Baby, w czasie wyswietlania trzech krótkometrowych filmów. Zwiedzanie Jasnej Góry dopełniało bogatego zaprawdę programu.

Kurs obok innych korzyści dał i tę wielką, że zbliżył do siebie ludzi z różnych stron diecezji, którzy podzielić się mogli wzajemnie wrażeniami jak i planami na przyszłość. Niewątpliwie też i ta okoliczność wpłynie w niemałym stopniu na bieg dalszej pracy, stając się pobudką do zapału w niej i twórczych wysiłków.

Wykaz uczestników kursów instrukcyjnych.

Bęczkowice, Zofja Krupianka. **Biała Ostrzeszowska,** Stanisław Fryta, Jan Kuś. **Bobrowniki,** Stanisław Kubański. **Borowno,** Antoni Sołtysiak. **Borzykowa,** Krajewska Jadwiga. **Brzeźnica,** Marjan Bojarski, Eugenja Roczkowska. **Chełmo,** Antoni Kaczmarek. **Choroń.** Kamila Bereszko, Helena Rajczykówna. **Chotów,** Jan Chudy. **Cięszęcin,** Leon Wójcik. **Czajków,** S. Zapolny. **Częstochowa, par. św. Barbary,** Helena Biesiekierska, Stanisława Dąbrowska, Felicja Romanowska, Marja Żelisławska, Wojciech Bienias. **Par. św. Zygmunta,** Hanna Gembarzewska, Bronisława Juszczykowa, Stanisława Nowakowska, Glicowa. **Par. św. Rocha,** Lucyna Miecznikowa, Bronisława Kozłowska. **Dąbrowa Górnicza,** Tomasz Baranowski, Edmund Wróblewski,

Dąbrowa Zielona, Kazimierz Kaczmarek. **Danków**, August Heizler, Józef Patorski. **Dmenin**, Marjan Banaszczyk. **Dobryszyce**, Jan Żaborowski, Marja Siewierowa. **Działoszyn**, Jan Jaśko. **Dzietrzkowice**, Jan Lipieta, Franciszek Zysiek. **Dzietrzniki**, Jan Solnica. **Garnek**, Jan Miry. **Grodziec**, Stefan Stechman. **Kamieńsk**, Stanisław Dukowicz. **Kamienica Polska**, Bolesław Goldsztajn, Aniela Błaszczykowa, Felicja Mikołajczykowa. **Kleszczów**, Kajetan Czupryński, Stanisław Kawka, Eugeńja Kalwasińska. **Kłomnice**, Aleksander Sliwakowski. **Kobiele Wielkie**, Jan Kleszczewski, Anna Zarembianka. **Koziegłówki**, Antoni Kupicha, Marja Kupichówna **Koziegłowy**, Stanisław Dawczyński, Wanda Rutkiewicz. **Kromołów**, Jan Skipirzepa. **Kruszyna**, Janina Gburówna. **Lututów**, B. Bartnicki. **Łagisza**, Kazimierz Katolik. **Łazy**, Teofil Smogorzewski, Roman Głód. **Łękińsko**, Józef Szczepocki. **Łyskornia**, Piotr Wiśniewski. **Maluszyn**, Juljan Berg. **Mierzyn**, Jan Bełdowski, Jan Owczarek. **Milowice**, Marja Michalakowa. **Mokrsko**, Piotr Preś. **Mrzygłód**, Jan Wielgos, Franciszek Maj. **Mstów**, Leonard Wilczyński, Janina Hereźniakówna. **Mykanów**, Józef Brewczyński, Walerja Kluzowa. **Naramice**, Zygmunt Łubieński, Tadeusz Stojecki. **Niegowonice**, Stanisłw Sciślicki. **Pajęczno**, Wacław Grzesik, Antoni Kossowski. **Poczesna**, Andrzej Wawrzyńczak, Helena Dzięciołowa. **Porąbka**, Aniela Trzaskowa. **Poręba Mrzygł.**, Stefan Przybyła. **Praszka**, Jan Pawliński. **Przyrów**, Józef Janik. **Przystajń**, Antoni Jędrzejewski, Marja Sendalowa. **Radostów**, Seweryn Galiński. **Radziechowice**, Wincenty Olczyk, Tadeusz Soska, Helena Krzyszkowska. **Ręczno**, A. Smuga. **Rędziny**, Aleksander Radecki. **Rząśnia**, Franciszek Kałużny. **Rozprza**, Adam Buczek. **Sielec Nowy**, Józef Kowalik, Bronisława Rowińska. **Sielec Stary**, Edmund Girek. **Siemonia**, Tomasz Kuna, Stanisław Szulc. **Siewierz**, Stanisław Korusiewicz, Katarzyna Gwóź ź. **Sosnowiec**, Marja Jastrzębska, Jadwiga Mieszalska. **Starcza**, Wincenty Kołton, Władysław Szyja. **Sulmierzyce**, Alojzy Kowalski. **Wieluń**, Bronisław Kolebacz. **Zagórze**, Stefanja Bogacka. **Zajączki**, Leonard Wieczorek. **Zawada**, Paulina Sliwakowska. **Zawiercie**, Marja Pacowa, Anna Pompkówna, Maciej Wyrwisz. **Ząbkowice**, Stanisław Szczypiński, Zofja Grochowska. **Żarki**, Czesława Kurkówna. **Żytno**, Dydak Pantak, Ewa Siemieńska. **Częstochowa**, Par. św. Barbary — Anna Ogłazowa.

Razem w obu kursach brało udział 118 osób, reprezentujących 73 parafje.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW

KOMUNIKATY.

1. W grudniu Kierownictwa zwołać powinny zebranie Kierownictwa, omówić należy artykuły i Komunikaty umieszczone w „Czy-

nie Katolickim", przygotować porządek zebrania ogólnego i przeprowadzić zebranie ogólne.

2. **Grudzień jest ostatnim miesiącem w roku.** Należy przeto uregulować wszystkie zalegle sprawy organizacyjne. Kierownictwa (dawne Zarządy) niech sprawdzą czy księgi organizacyjne są w porządku, czy składki w Stowarzyszeniu (dawniej Związku) są zapłacone, czy Stowarzyszenie uregulowało wszystkie długi. Nowy Rok rozpocząć trzeba bez zaległości długów, które utrudniają normalną i trwałą pracę.

3. **W grudniu przygotować trzeba materjały do walnego zebrania.**

4. **Komisje rewizyjne!** Dopilnujcie by Kierownictwo przygotowało sprawozdanie ze swej działalności na walne zebranie. Sprawdzić Wam należy księgowość kasową a potem protokół odczytać na walnem zebraniu.

5. **Zbliżają się podniosłe dni świąteczne;** w ogniskach naszych kolędujmy wesoło, podzielmy się opłatkiem, złóżmy sobie wzajemne życzenia i choć na chwilę zapomnijmy o kryzysie, ciężkich czasach i biedzie, która wszystkim dolega.

Co słychać w Centrali? Sekretarz Generalny Ks. M. Z. Lipa, odbył konferencje w sprawach organizacyjnych z Czcigodnymi Księżmi Asystentami lub z Kierownictwem Oddziałów K. S. M.: w Wilkowiecku, Wieluniu, Lututowie, Ochędzynie, Sokolnikach, Walichnowach, Białej Ostrzeszowskiej, Czarnożyłach, Rudzie, Rudnikach, Żytniowie.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET

KOMUNIKATY.

1. **Sprawozdania.** Wszystkim oddziałom K.S.K. przypominamy, że w najbliższym czasie zostaną rozesłane formularze sprawozdawcze pracy za rok 1934. Prosimy pomyśleć zawczasu o tem, jak się przedstawia praca ub. roku, żeby po nadejściu formularzy niezwłocznie je wypełnić i nadesłać do centrali.

2. **Ka owość.** Prosimy także pomyśleć o zamknięciu książek kasowych z końcem roku kalendarzowego, jak również o sprowadzeniu z centrali nowych, na miejsce zapełnionych lub nieodpowiadających wymogom prowadzenia biurowości według nowych przepisów.

3. **Choinka.** W okresie świąt Bożego Narodzenia urządzeniem opłatka dla całej Parafjalnej Akcji Katolickiej zająć się winny przedewszystkiem członkinie oddziałów K.S.K. czuwając jednocześnie nad

jaknajserdeczniejszym nastrojem tej uroczystości. Cała Par. Akcja Kat. przy ich silnej współpracy powinna w ten dzień szczególnie silnie podkreślić miłe i serdeczne, prawdziwie rodzinne współżycie tych, którzy złączeni są jedną wielką ideą szerzenia Królestwa Chrystusowego na ziemi.

4. **Program pracy.** Podany w tym numerze „Czynu K." przez Diec. Instytut Akcji Katol. ogólny program pracy należy dokładnie przestudjować. W nr. następnym ukaże się więcej szczegółowy program dla wszystkich oddziałów, które winny pracować według jego wskazań, uwzględniając jeszcze wewnętrzne potrzeby w poszczególnych parafjach.

5. **Walka z analfabetyzmem.** Apelujemy do wszystkich oddziałów K.S.K. żeby w myśl postanowień Centrali uwzględniły w ramach swojego programu wewnętrznego, także pracę walki z analfabetyzmem. Bliższe dane podamy w następnych komunikatach. Narazie zastosować się do komunikatu D.I.A K.

Zebranie plenarne Oddziału K.S.K. w grudniu.

1. Zagajenie i modlitwa;
2. Odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania;
3) Referat na temat związany z uroczystością Bożego Narodzenia i dyskusja nad nim.
4) Komunikaty kierownictwa;
5. Wolne wnioski;
6. Zakończenie — śpiew „My chcemy Boga".

REFERAT REKOLEKCYJ ZAMKNIĘTYCH

Idziemy ku odrodzeniu!...

Rekolekcje... Rekolekcje!... Oto słowo, które coraz częściej dziś słyszeć się daje.

Wychyla się ono z kart naszego biuletynu ku P. A. K. i kierownictwom oddziałów, przemawia do tysięcznych czytelników „Niedzieli" i innych pism, jest tematem obrad podczas licznych zebrań, potrafi niepokoić władze organizacyj katolickich, pragnące w ruchu rekolekcyjnym wziąć wybitny udział, pada często z ust kaznodziejskich, pojawia się na ustach zorganizowanej młodzieży i starszych — słowem utwierdza coraz śmielej swe prawa obywatelskie, zdobywając zarazem coraz liczniejszych zwolenników dla reprezentowanej przez siebie idei.

Objaw to we współczesnem życiu wielce radosny — ten krzepnący w siły z dnia na dzień młody ruch rekolekcyjny.

Gdy tak wiele mówi się dziś o wzrastającem zmaterjalizowaniu obecnego pokolenia — niemałą pociechą stają się wszelkie wieści,

stanowiące choćby słabe zaprzeczenie powszechnej smutnej rzeczywistości. W podobnych warunkach świadomość, że przecież człowiek nie zupełnie jeszcze wyrzekł się duszy, ale owszem, że czuje w sobie jej głód i stara się zaspokoić go, taka świadomość potrafi stanowić istotnie dużą otuchę dla szarego, pochłoniętego walką o byt człowieka. W otoczeniu dusz jak i jego łaknących — czuje się on bez porównania pewniejszy siebie i bardziej skłonny do użycia środków odradzających.

Nowe hasło Akcji Katolickiej, wzywające do duchowego odrodzenia się ludzkości, przez pamięć na nieprzedawnione zasługi Boga Człowieka, ma wybitnie dopomóc tym wszystkim, dla których pamięć Krzyża i Odkupienia jest drogą.

I zdaje się, że to hasło dobrze zostało pojęte przez nasze organizacje.

Świadczy o tem choćby niezwykle żywy ruch rekolekcyjny, jaki w ciągu ostatnich tygodni obserwować możemy w naszej diecezji. Tym razem już nietylko inicjatywa Diecezjalnego Instytutu odgrywa tu główną rolę ile raczej wpływy zewnątrz stają się tej inicjatywy pobudką. Coraz częściej oto otrzymuje Diecezjalny Instytut zgłoszenia i propozycje zorganizowania rekolekcyj w różnych punktach diecezji. A nie są to tylko propozycje same, ale prawie zawsze gotowe plany, czekające tylko aprobaty. Inicjatorami ich są przeważnie Zarządy Par. A.K. i one też najczęściej plany te z upoważnienia D.I.A K. realizują, biorąc na siebie całą techniczną stronę sprawy, a Diecezjalnemu Instytutowi pozostawiając kwestję wyszukania i nadesłanie konferencjonisty.

Cechą tych planów to doskonałe przemyślenie wszystkiego, co w zakres ich wchodzi. Znać, że oparte są one o dobrą znajomość środowiska, w którem powstają. Stwierdzić to można było zarówno w Wieluniu w lipcu br., gdzie się odbyły trzy serje w sali Gimnazjum Biskupiego, jak i obecnie w parafji Żytno, w której za staraniem prezesa P.A.K. p. J. Biedrzyckiego zorganizowano dotąd dwie serje we dworze Rędziny, wreszcie i w Chorzenicach par. Sulmierzyce, gdzie za staraniem prezeski K.S.K. p. L. Kobyłeckiej mogły się już odbyć dwie serje. Osobno wspomnieć trzeba o rekolekcjach zamkniętych w domu S.S. Pasjonistek w Strzemieszycach, gdzie ich pionierem i organizatorem stał się ks. Fr. Strugała.

Jeżeli do danych powyższych dodamy nieustanną prawie działalność Domu Rekolekcyjnego w Częstochowie — otrzymamy wówczas dość chyba piękny obraz tego ruchu tak zbawiennego wobec potrzeb czasów dzisiejszych.

Oby tylko on nie ustał rychło, ale wręcz przeciwnie — zapoczątkowany tak pięknie rozwinął się jeszcze więcej, szerząc idee odrodzenia w jaknajszerszych kręgach ludzi i dusz potrzebujących.

Kiedy odprawić rekolekcje zamkięte?

Dla Panien od 5 — 9 grudnia.
Dla Pań z inteligencji od 10 — 14 grudnia.
Dla Nauczycielek od 10 — 14 stycznia 1935 r.

UWAGA! Na skutek próśb przesuwamy termin rekolekcyj dla nauczycielek na czas od 10 — 14 stycznia r. p. o czem niniejszem ogłaszamy. Początek każdorazowej serji pierwszego dnia podanego w ogłoszeniu wieczorem o godz. 19 (7 wiecz.). Zakończenie przypada normalnie ostatniego dnia rano około godz. 8. Koszta utrzymania za cały czas pobytu wynoszą od 8 do 12 złotych, zależnie od zamożności i wymagań.

Do Przew. Ks. Ks. Asystentów.

Uprzejmie prosimy Przew. ks. ks. Asystentów o podanie z ambony do publicznej wiadomości wyżej zamieszczonych terminów rekolekcyjnych, jak również o stałe informowanie wiernych o ruchu rekolekcyjnym.

W związku z kończącym się rokiem upraszamy zarazem ks. ks. Asystentów, bądź też zainteresowane zrzeszenia, o dostarczenie pod adresem Referatu Rekolekcyjnego przy D.I.A K. w Częstochowie informacyj o odbytych w parafjach rekolekcjach zamkniętych, organizowanych bez współudziału D. I. A. K., w celu uwzględnienia ich w sprawozdaniu o ruchu rekolekcyjnym w diecezyj w roku 1934.

W informacjach podawać należy: czas, miejsce, rodzaj rekolekcyj, liczbę uczestników czy uczestniczek, nazwisko prowadzącego rekolekcje oraz organizatora.

KRONIKA REKOLEKCYJNA.

W dniach od 8 — 12 paźdz. odbyły się rekolekcje dla K.S.M.Ż. **w Radomsku.** Uczestniczek 42. Przewodniczyli O. Bernard O. F. M. i ks. Bardel z Radomska Dla młodzieży męskiej i mężczyzn odbył się tamże kurs rek. od 15 do 19 paźdz. Uczestników 31, w tej liczbie mężczyzn 7. Przewodniczył ks. Z. Lipa.

Analogiczne dwa kursy odbyły się **w Leśniowie:** od 8 — 12 paźdz. pod kierunkiem ks. Z. Lipy dla 13 uczestników z K. S. M. M., w tej liczbie dwóch mężczyzn, oraz od 15 do 19 paźdz. pod kierunkiem ks. E. Banaszkiewicza z Radomska dla 24 członkiń K.S.M.Z.

W Częstochowie: od 22 — 26 paźdz. serja dla członków K.S.M.M. przy udziale 11 członków. Od 5 do 9 listopada dla K. S. M. Ż. z udziałem 30 uczestniczek. Obie serje przeprowadził ks. St. Gałązka.

Z okazji kursu instrukcyjnego odbyło nadto rekolekcje zamknięte 50 mężczyzn i młodz. m. pod kier. ks. dr. A. Sobczyńskiego, w czasie od 10 do 14 listopada, a od 24 do 28 listopada 26 mężczyzn. Dalsze serje w toku.

W Strzemieszycach: od 25 do 28 paźdz. serja dla 40 niewiast pod kierunkiem ks. Fr. Strugały.

W Rędzinach par. Żytno: od 30 paźdz. do 7 listopada kolejne serje dla 56 kobiet i 52 mężczyzn. Przeprowadził ks. Dyr. J. Sobczyński.

C A R I T A S

K O M U N I K A T Y.

Program pracy. Wszystkie Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia pracują w grudniu nad urządzeniem gwiazdki dla biednych i chorych. W miarę możności należy obdarować potrzebujących, żeby jak najmniej odczuli swoje ubóstwo materjalne w uroczyste święta Bożego Narodzenia. Chorych, którzy nie mogą opuszczać domów, należy koniecznie odwiedzać, pocieszać i uprzyjemniać im święta.

Stowarzyszenia zechcą także pomyśleć o sprawozdaniach rocznych, które w najbliższym czasie na dostarczonych formularzach należy przesłać do centrali diecezjalnej.

Z wydawnictw. Najnowszy, 11 numer „Ruchu charytatywnego" poświęcony jest w całości zagadnieniu udziału młodych w akcji charytatywnej. Znajdujemy w nim następujące ważniejsze artykuły: Miłosierdzie a wychowanie państwowe, Caritas w szkole, Młodzi w szeregach św. Wincentego, Praca zimowa, Wilcze doły (o chałupnikach), Sprawa maszyny i człowieka, Wpływ bezrobocia na umysł dziecka, Patrzmy na św. Jana Bosko, Miłosierdzie a liturgja, Dom resztek. Wieści z kraju dopełniają treści tego ciekawego numeru.

Spis rzeczy I-go rocznika „Czynu Katolickiego".

Cyfra rzymska oznacza numer zeszytu, arabska stronę w zeszycie.

ARTYKUŁY IDEOWE.

REFERATY.

ARTYKUŁY ORGANIZACYJNE.

REKOLEKCJE ZAMKNIĘTE.

CARITAS.

RÓŻNE.

Wydawca: Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej. Redaktor: Ks. Stanisław Gałązka

Polskie Zakł. Graf. w Częstochowie, Bieganskiego 10, Tel. 15-93.